

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

F
149914

T 811.216

ERD-R

RÂMÎ ABDURRAHMAN ÇELEBİ
İnceleme-Metin

71618

Doktora Tezi
M.SADIK ERDAĞI

Türkiye Diyanet Vakfı İslâm Araştırmaları Merkezi Kütüphanesi	
Dem. No:	149914
Tas. No:	T 811.216 ERD-R

T.C. YÜKSEKÖĞRETİM KURULU
DOKÜMANTASYON MERKEZİ

Danışman
Doç.Dr.HASAN KAVRUK
Malatya - 1998

KAYNAKLAR

- Aksan, Doğan, *Şiir Dili ve Türk Şiir Dili*.
 Bilgegil, Kaya, *Edebiyat Bilgi ve Teorileri I. Belâgat*.
 Kocakaplan, İsa, *Edebi Sanatlar*.
 Kudret, Cevdet, *Edebiyat Bigileri I*.
 Mutluay, Rauf, *100 Soruda Edebiyat Bilgileri*.
 Olgun, Tahir, *Edebiyat Lügati*, Enderun yayınları: 3, Enderun Kitabevi, İstanbul 1973.
 Üstünova, Kerime, *Dede Korkut Destanları ve Cümleden Büyük Birlikler*, Alfa yayınları, İst. 1998.
 —, "En Büyük Dil Birimi Cümle midir?" (Trakya Üniversitesince yayımlanacak olan Necmettin Hacıeminoğlu Armağanı'nda yayımlanacak).
 —, "Cümleden Büyük Birlikler" (Trakya Üniversitesince yayımlanacak olan Necmettin Hacıeminoğlu Armağanı'nda yayımlanacak).
 —, "Eksilti ya da Sıfır Tekrar" (Uludağ Üniveritesi Sosyal Bilimler dergisinde yayımlanacak).

Türk Dili Araştırmaları Yıllığı, Bellekten 2002/I-II,

Ankara 2003, s. 245-249.

RÂMÎ DİVANİ VE YENİ BULUNAN İKİ NÜSHASI

Erdal HAMAMİ

Bu yazımızda bugüne kadar tek nüha olarak bilinen *Râmî Divanı*'nı, yeni bulduğumuz ve henüz literatüre girmemiş olan iki nüshası ile birlikte tanıtmaya çalışacağız. Hemen belirtelim ki aynı yüzyılda (XVII. yy.) yaşamış iki şair *Râmî*, dolayısıyla iki *Râmî Divanı* vardır. Bunlardan ilki *Abdurrahman Râmî Çelebi* (d.?-öl. 1049/1640), diğeri ise II. Mustafa devrinin ünlü sadrazamı *Râmî Mehmed Paşa* (d. 1065/1654-öl. 1119/1707)'dir. Bizim konumuz olan Divan sahibi, *Abdurrahman Râmî Çelebi*'dir.

Abdurrahman Râmî Çelebi hakkındaki kaynaklar, birbirinin tekrarı olan birkaç tezkireden ibarettir¹. Bunlarda da şairimiz hakkında verilen bilgi, 2-3 cümle ile sınırlıdır: "Asıl adı Abdurrahman'dır. Babası Rumeli Kazaskeri Molla Sümbül Ali'dir. Mülâzımlıktan sonra tedricen yükselerek Erbaîn mertebesine ulaşmış ve daha sonra oradan da ayrılmıştır. Medrese tahsilinden sonra müderris olmuştur. Ölümü H. 1049 (M. 1640)'da ve İstanbul'dadır."

Râmî Divanı, aslında bu satırların yazarının lisans tezidir (İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Dii ve Edebiyatı Bölümü, 1968). O zamanlar *Râmî Divanı*'nın bilinen tek nüshası vardı: İstanbul Üniversitesi Kütüphanesi Türkçe Yazınalar Bölümünde 2811 numara ile kayıtlı nüsha. (İstanbul Kütüphaneleri Türkçe Yazma Divanlar Kataloğu'nda da sadece bu nüsha görülmektedir.) Aradan 30 yılı aşkın bir süre geçtikten sonra *Râmî Divanı*'nın bastırılması için² tez çalışmamı yeniden gözden geçirip değerlendirmek üzere yaptığım çalışmalar sırasında Süleymaniye Kütüphanesinde tarama yaparken ikinci bir nüshanın varlığını gördük. (Medine'deki Arif Hikmet Kütüphanesinde bulunan nüsha ve bu nüshanın Süleymaniye Kütüphanesi Mikrofilm Arşivi No. 2957'de kayıtlı mikrofilm). Çok kısa bir süre sonra da yine Süleymaniye Kütüphanesindeki yazma bağışlar arasında üçüncü bir nüsha ile tanışmış olduk. (Süleymaniye Kütüphanesi Yazma Bağışlar Bölümü No. 3459)³

¹ Belîğ, Mûcib ve Rıza tezkireleri, Sicill-i Osmanî, Mecelletü'n-Nisâb, Vekâyiü'l-Fudalâ.

² *Râmî Divanı*; başına geniş bir şekilde "Hayatı", "Divanı", "Edebi Kişiliği", "Vezin" ve "Dil" bölümleri eklenerek ve *Divan*'ın tam metni verilerek suretiyle basılmak üzere Kültür Bakanlığına gönderilmiştir.

³ Bu nüshanın envantere kaydı yapılmış, ancak katalog fişleri henüz çıkarılmamıştır.